

CHEMISCH WEEKBLAD.

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE CHEMISCHE VEREENIGING.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd volgens de Wet v. 28 Juni 1881, St. bl. N°. 124

Nr. 15.

13 April 1912.

9^e Jrg.

INHOUD: Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging. — Bibliotheek-Commissie. — Dr. W. P. JORISSEN, „De Brug”. — Boekaankondigingen. — Personalialia, vacatures, industriële mededeelingen, enz. — Aanvulling Nederlandsche Bibliografie 1911. — Nederlandsche Bibliografie 1912. — Ontvangen boeken, brochures, enz. — Vraag en aanbod. — Correspondentie.

Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging.

Adresverandering:

Dr. A. J. Boks, Heemraadsingel 138, Rotterdam.

Donateurs.

Van de *vijfhonderd leden* der N. Ch. V. zijn er slechts *drie*, die één of meer donateurs hebben aangeworven. Het eenige en afdoende middel, om contributie-verhooging onnoodig te maken, is *uitbreiding van het aantal donateurs*.

Ondergeteekende noodigt alle leden en *speciaal hen, die zich tegen eene contributieverhooging verzet hebben* (Alg. Verg. 1911, Leiden) dringend uit, donateurs te doen toetreden.

Vele handen maken licht werk!

Achtste Internationaal Congres voor Toegepaste Scheikunde.

Washington—New-York, 4—13 Sept. 1912.

De Secretaris van het Nederlandsch Comité heeft de eer het volgende te berichten:

a. betreffende verhandelingen.

Zij, die verhandelingen wenschen in te zenden, doen het best de „Rules on Papers, their Presentation, Discussion and Publication” door te lezen (zie Chem. Weekblad 1911, 798 enz.). Overigens is de Secretaris bereid alle gevraagde inlichtingen te verstrekken.

b. betreffende lidmaatschap.

Het lidmaatschap kan verkregen worden door aanvraag bij den „Treasurer of the Congress, Wm. J. MATHESON, 182 Frontstreet, New

York City"; § 5 moet overgemaakt worden. Formulieren voor aanvraag van het lidmaatschap zijn bij den Secretaris van het Ned. Comité verkrijgbaar. Het lidmaatschap kan tevens o.a. aangevraagd worden bij:

Prof. M. O. FORSTER, 84 Cornwall Gardens, London S. W.

M. F. DUPONT, 6 Place Malherbes, Paris.

Prof. Dr. B. RASSOW, Stephanstr. 8, Leipzig.

Lidmaatschap van het Nederlandsch Comité sluit *geen* lidmaatschap van het Congres in.

Dameskaarten zijn alleen verkrijgbaar bij den Heer MATHESON, New York (kosten \$ 3).

Ondergeteekende verzoekt degenen, die lid van het Congres zijn of worden, zoo vriendelijk te willen zijn; hem daarvan bericht te zenden.

Evenzoo zal het zeer op prijs worden gesteld, wanneer degenen, die zich naar het Congres begeven, dit aan ondergeteekende mededeelen.

Voor inzenders van verhandelingen en bezoekers van het Congres is Announcement No. 3 van belang; de Secretaris bezit daarvan echter slechts een beperkt aantal exemplaren, zoodat Ann. 3 uitsluitend aan deze beide categoriën zal gezonden worden.

J. RUTTEN, T., *Secretaris*,

1 Trekvlieplein, 's-Gravenhage.

Bibliotheek-Commissie.

Daar een rondgaand schrijven onderweg verloren is gegaan, wordt den leden der Bibliotheek-Commissie vriendelijk verzocht hun meening over de voorstellen, genoemd op blz. 228 in de correspondentie-rubriek, rechtstreeks aan ondergeteekende te willen mededeelen.

W. P. JORISSEN.

„DE BRUG.”

In Mei 1911 werden door K. W. BÜHRER en Dr. ADOLF SAAGER in hun boek „Die Organisierung der geistigen Arbeit durch die Brücke” ¹⁾ de gronddenkbeelden uitgesproken van een organisatie, reeds in den loop der daaropvolgende maand leidend tot de stichting van „Die Brücke”. In de oprichtingsvergadering van 12 Juni 1911 werden voor den tijd van drie jaren tot bestuursleden gekozen: Geheimer Hofrat Prof. Dr. WILHELM OSTWALD, Gross-Bothen (Sachsen), eerste

¹⁾ Verlag v. FR. SKYBOLDS Buchhandlung, Ansbach, 1911.

voorzitter, K. W. BÜHRER, München, tweede voorzitter, Dr. ADOLF SAAGER, München, algemeen secretaris.

Men hoopt vóór 1 Juni 1914 een millioen Mark bijeen te hebben ter verwezenlijking van het doel, waarnaar „Die Brücke, Internationales Institut zur Organisierung der geistigen Arbeit” streeft¹⁾ en dat in haar bijtitel is uitgedrukt.

De oorsprong van den naam der nieuwe instelling is duidelijk. Men wenscht „de eilanden, waarop thans het meerendeel der vereenigingen, stichtingen, musea, bibliotheken, firma's en afzonderlijke personen (die in dienst van cultuur en beschaving werkzaam zijn) staat, door een brug te verbinden”.

Iedereen, die, op welk gebied van geestelijken arbeid ook, een inlichting wenscht, zal zich slechts hebben te wenden tot het centraal-bureau „Die Brücke”, om van dit hetzij de inlichting zelf te ontvangen hetzij de plaats te vernemen, waar de inlichting stellig te verkrijgen is.

Daarvoor zal in de eerste plaats alles bijeen gebracht moeten worden, dat betrekking heeft op de reeds bestaande organisaties en hun leden en op alle „arbeiders met den geest”: statuten, publicaties, adressen enz. Het archief zal moeten omvatten een geïllustreerde wereldencyclopaedie op losse bladen, waarvan gedeelten het wereldwoordenboek, den wereldmuseumcatalogus, enz. vormen. Bovendien zal een overzichtelijk museum voor organisatietechniek in de ruimste beteekenis dienen te worden ingericht. Dat een innige samenwerking zal plaats vinden met het Internationaal Bibliografisch Instituut en het Centraal-bureau van Internationale Instituten, beide te Brussel, behoeft geen betoog. München met zijn bekende verzamelingen en instituten is als zetel van „de brug” gekozen; het ligt echter in de bedoeling ook tot oprichting van zusterinrichtingen over te gaan.

Het bovenstaande moge voldoende zijn om voorloopig de aandacht te vestigen op deze nieuwe stichting, waarop wij spoedig terugkomen.

Op OSTWALD's brochures „Die Brücke”, „Die Organisierung der Organisatoren durch die Brücke”, „Das wissenschaftliche Weltformat”, „Die Weltformate. I. für Drucksachen” zij hier ten slotte gewezen.²⁾

W. P. J.

1) Zie „Satzung der Brücke”, 16 Seiten, kostenlos; Buro der „Brücke”: Schwindstrasse 30, München.

2) Prijzen resp. M. 0.20, M. 0.40, M. 0.30, M. 0.30; Kommissionsverlag von FR. SEYBOLD'S Buchhandlung, Ansbach. Andere publicaties over „Die Brücke” zijn: BÜHRER, Raumnot und Weltformat (M. 0.60); BÜHRER u. SAAGER, Das Brückenarchiv I (M. 0.30); K. ERTLINGER, Zwei Briefe über die Brücke; SAAGER, Der Künstler und die Brücke (M. 0.20); SAAGER, Die Brücke als Organisationsinstitut (M. 0.20); BÜHRER u. SAAGER, Der Organismus der geistigen Arbeit; BÜHRER u. SAAGER, Die Organisierung des Druckwerks, enz.

Boekaankondigingen.

Die Chemie des Harnes. Ein Lehr- und Arbeitsbuch für Studierende, Aerzte, Apotheker und Chemiker, zum Gebrauche in Laboratorien und beim Selbstunterricht von W. AUTENRIETH. Tübingen, J. C. B. Mohr, 1911; 344 p.p., M. 10.—, geb. M. 11.—.

Dit boek stelt zich een tweeledig doel, zooals trouwens de titel ook aangeeft, en wel het streeft er naar een leidsman in het laboratorium en tevens een leermeester in de studeerkamer te wezen; een streven, dat alleszins lofwaardig is, maar in het onderhavige geval tot moeielijkheden aanleiding kan geven; immers, wil men niet alleen het chemisme der urineanalyse, maar tevens de vorming en de afscheiding der normale, zoowel als der pathologische urinebestanddeelen doen begrijpen, dan zijn daartoe dikwijls uitvoeriger beschouwingen noodig, dan in een boek, hoofdzakelijk toch met 't oog op de practijk geschreven, geoorloofd zijn.

Toch moet erkend worden, dat de schrijver zich op niet onverdienstelijke wijze over deze bezwaren heeft weten heen te zetten, zoodat de practische leidraad niet al te zeer door theoretische beschouwingen op den achtergrond geraakt.

Integendeel zou ik meenen, dat het scheikundig onderzoek der urine op zeker voldoende wijze en daarbij zeer helder en duidelijk wordt weergegeven, ook al mogen zich ten opzichte van bepaalde reacties of bepalingsmethoden appreciatieverschillen voordoen.

Wat zich echter wel bij het doorlezen van dit boek aan ons opdringt, is een ander gevoel, en wel dit, dat òf de schrijver zich onvoldoende op de hoogte gesteld heeft van publicaties, verschenen in een andere taal dan zijn eigene òf, maar dit veronderstellen wij het minst gaarne, dat hij een ongemotiveerde voorliefde bezit voor alles wat van Duitse zijde gezegd of geschreven wordt. Wanneer hij het heeft over het ontstaan der acetonlichamen, of over dat van het homogentisinezuur, missen wij de vermelding der belangrijke onderzoekingen van den Amerikaan DAKIN, die een parallelisme aantoonde tusschen bepaalde acetonleverende en alkaptonvormende stoffen, en over 't ontstaan van het homogentisinezuur een op scheikundige gegevens berustende, nieuwe verklaring gaf.

Bij de behandeling der indolderivaten worden de namen der Fransche onderzoekers MAILLARD, HERVIEUX, PORCHER tevergeefs gezocht; ook den Nederlander BOUMA wordt met stilzwijgen voorbijgegaan, hoewel diens methode voor de kwantitatieve bepaling van indican klinisch zeker nog beteekenis bezit. Dat het chromogeen van uroseïne in het indolazijnzuur moet gezocht worden, heeft eerst afdoende de Amerikaan HERTER bewezen!

Het hoofdstuk, waarin over de opsporing van galbestanddeelen in de urine wordt gesproken, noemt den naam van STOKVIS (reducerbaar nevenproduct, bilicyanineproef) niet.

Bij de kwantitatieve methoden wordt geen gewag gemaakt van de formotitratie van ammonia volgens RONCHÈSE en MALFATTI, hoewel deze in de practijk zeer aanbevelenswaardig is.

Dat de glucosetitratie volgens CAUSSE en BONNANS in het boek van AUTENRIETH ontbreekt, behoeft ons eigenlijk niet te verbazen; daarvan wordt, hoe buitengewoon geschikt deze Fransche methode ook is, in geen enkel Duitsch boek melding gemaakt.

Een zekere mate van eenzijdigheid kenmerkt dit boek dus ongetwijfeld, hetgeen jammer is, daar, zooals reeds is medegedeeld, de geheele opzet lang niet onverdienstelijk mag genoemd worden.

Wij kunnen dan ook met de karakterisering: een bruikbaar en zeker ook nuttig boek volstaan.

W. C. DE G.

Neuere Anschauungen über den Bau- und den Stoffwechsel der Zelle, von EMIL ABDERHALDEN. Berlin, JULIUS SPRINGER, 1911; 37 pp., M. 1.—.
Synthese der Zellbausteine in Pflanze und Tier, von EMIL ABDERHALDEN. Berlin, JULIUS SPRINGER, 1912; 123 pp., M. 3.60, geb. M. 4.40.

Deze beide geschriften van den bekenden physioloog verdienen in zeer ruimen kring bekend te worden. Zelden worden boeken zoo boeiend en zoo belangwekkend geschreven als deze; zelden bieden zij zulk een waar geestelijk genot.

Romans, maar dan zuiver wetenschappelijk, in een keurig verzorgden, soms zelfs dichterlijken stijl!

Niemand beter dan ABDERHALDEN is in staat ons aangaande het intiemere celleven te verhalen en aan de hand van zijn eigen belangwekkend onderzoek in te lichten over tal van vragen, waarop tot dusver het antwoord zich wachten liet. De rol en de beteekenis van de fermentatieve kracht van het maagdarmlkanaal verschijnt hier als een uitgesproken en bijzonder geval van een algemeene eigenschap, welke het organisme eigen is.

De gevolgen der parenterale toediening, waarbij men dus, buiten 't darmkanaal om, soortvreemde stoffen 't organisme toevoert, worden door de bestudeering van de physiologische beteekenis van den tractus intestinalis duidelijk, terwijl de verschijnselen der immuniteit veel van hunne geheimzinnigheid verliezen.

Het specifieke der cel wordt teruggebracht tot het specifieke der celbestanddeelen en daarmede wordt ons inzicht aangaande de samenstelling dier lichamen: koolhydraten, vetten en eiwitten, verruimd. Wij leeren begrijpen, hoe de vormverscheidenheid der natuur teruggevoerd wordt tot de vormverscheidenheid der celbestanddeelen en hoe 't mogelijk is juist door den bijzonderen aard der genoemde stoffen, met betrekkelijk hoogst eenvoudige hulpmiddelen tot die talloze fijnere verschillen te geraken, welke, op hun beurt weder, het soortigen karakter verleen.

Hier vieren de schitterende onderzoekingen van EMIL FISCHER, zonder welke de bestudeering dezer verschijnselen onmogelijk zou zijn geweest, nieuwe triumpfen. Het probleem van de kunstmatige bereiding der voedingsstoffen is opgelost!

Maar ook tal van vragen, de pathologie en therapie betreffende, blijken met de specificiteit der organismen en hun zucht deze eigenschap te

behouden, als een dringende voorwaarde van hun bestaan, in zeer nauw verband te staan.

Het is daarom, dat wij al diegenen, welke belangstellen in de biologie in 't algemeen en in de biochemie in 't bijzonder, ten zeerste aanraden deze beide, naar hun innerlijke waarde gemeten, *zeer* goedkoope boekjes, zich aan te schaffen en niet eens, maar meerdere malen met aandacht te lezen; zij zullen er in vinden een zeldzaam rijke bron van geestelijk voedsel op keurige wijze toebeleid, en zich den tijd daaraan gegeven niet beklagen.

W. C. DE G.

HANS TH. BUCHERER, Die Mineral-, Pflanzen- und Teerfarben. Ihre Darstellung, Verwendung, Erkennung und Echtheitsprüfung, 142 S. mit 4 Tafeln. Leipzig, Verlag von VEIT & Comp., 1911; 3 M.

In zijn voorwoord doet de Schr. in enigszins dichterlijken trant uitkomen, dat zijn werk een populair karakter zal dragen. Onder meer zegt hij: „Das Verständnis für dieses Wissensgebiet zu wecken, ist eines der vornehmsten Ziele des Werkchens, damit die Chemie nicht länger eine terra incognita bleibt, von der man mit fremden Zungen reden musz, wenn man von ihren Wundern berichten will”.

In de inleiding worden de allerelementairste zaken uit de leer van het licht behandeld; het gelukt den Schr. echter niet, deze populariteit consequent vol te houden. Zoo zal een niet-chemicus niet veel hebben aan de uiteenzettingen van de constitutie der aromatische lichamen. In het algemeen kan dan ook Ref. het boekje niet aanbevelen voor dien kring van lezers, waarvoor de Schr. het klaarblijkelijk bestemd heeft. Zeer aanbevelenswaardig is het echter voor chemici, speciaal voor hen, die wat meer van de teerkleurstoffen willen weten, dan de theoretische leerboeken geven. Ongetwijfeld zullen zij het „populaire” op den koop toe nemen bij al het interessante, dat de Schr. mededeelt. Als Vorstand des wissenschaftlichen Laboratoriums der Farbenfabrik KALLE staat hij midden in het teerkleurstoffenbedrijf, waarvan hij zich als een enthousiast bewonderaar doet kennen. Dat de teerkleurstoffen bijna het geheele werk — 97 van de 130 blz. tekst — innemen, behoeft dan ook geen verwondering. In de volgende 12 hoofdstukjes worden ze behandeld: 1. Ihre volkswirtschaftliche und technische Bedeutung. 2. Ihre Geschichte. 3. Ihre Ziele. 4. Die Ausgangsmaterialien (Der Teer und seine Verarbeitung). 5. Die Vor- und Zwischenprodukte sowie die Hauptmethoden ihrer Gewinnung. 6. Die Hilfsmaterialien und Nebenbetriebe. 7. Einteilung der Teerfarbstoffe nach chemischen und technischen Gesichtspunkten. 8. Allgemeines über den Betrieb der Teerfarbenfabriken. 9. Einteilung der Teerfarbstoffe vom Standpunkt ihrer Verwendung. 10. Anwendung der Teerfarbstoffe (Methoden des Färbens). 11. Erkennung und Untersuchung der Farbstoffe auf der Faser und in Substanz. 12. Prüfung der Farbstoffe auf ihre Echtheit; ihre Giftigkeit und ihre Verwendung zu pharmazeutischen Zwecken.

Eenige uitslaande platen, die een beeld geven van de bereiding van Diaminschwarz B, Naphtolschwarz B, Indazin en Cyanol, zooals die in de

fabriek van KALLE vervaardigd worden, dragen er ongetwijfeld toe bij, de waarde van het werkje te verhoogen. J. J. P.

Grundriss der Kolloidchemie von Dr. Wo. OSTWALD, Privatdozent an der Universität Leipzig, Zweite völlig umgearbeitete und wesentl. vermehrte Auflage. Mit zahlreichen Textfiguren und Tafeln und mit einem Porträt van THOMAS GRAHAM. Erste Hälfte, 329 Seiten, 60 Fig., Dresden 1911, TH. STEINKOFF, M. 9.—.

Het is stellig een bewijs voor den opgang, dien Wo. OSTWALD's boek heeft gemaakt, dat na 2 jaren — en terwijl tegelijkertijd FREUNDLICH's Kapillarchemie verscheen — reeds een tweede druk noodig was. Maar bovendien getuigt het van de snel toenemende belangstelling in het gebied der kolloïden. Dat de nieuwe uitgaaf van het boek van den Kolloïd-OSTWALD — een titel, uitgedacht door zijn vader — voldoet in een dringende behoefte bij den sterken aanwas der kolloïdliteratuur, behoeft geen betoog. Met ongeduld zelfs zal men de verschijning van de tweede helft tegemoet zien. In het gereed zijnde gedeelte wordt, na een praktische inleiding, behandeld de algemeene kolloïdchemie: algemeene topografie van kolloïde systemen; betrekkingen tusschen aggregatietoestand (vormsoort) en algemeene eigenschappen der kolloïden; algemeene energetica der dispersoïden; verbreiding van den kolloïden toestand en het begrip der kolloïdchemie. Van de speciale kolloïdchemie zijn twee hoofdstukken verschenen over de mechanische eigenschappen van kolloïde systemen.

De indeeling is overzichtelijk, de uitvoering zeer te prijzen. Bij het verschijnen van de tweede helft zal nader op dit belangrijke boek worden teruggekomen. W. P. J.

Neuere Erfolge und Probleme der Chemie. Experimentalvorlesung gehalten in Anwesenheit S. M. des Kaisers aus Anlass der Konstituierung der Kaiser-Wilhelm-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften am 11. Januar 1911 im Kultusministerium zu Berlin von EMIL FISCHER. Berlin, JULIUS SPRINGER, 1911, 30 p.p., M. 0.80.

Al is het wat laat, toch zij hier nog de aandacht gevestigd op deze — met het oog op een deel der toehoorders — populaire voordracht. Wanneer n.l. iemand als EMIL FISCHER zoo'n rede uitspreekt, dan mag men verwachten, dat zij ook bij anderen dan het oorspronkelijk auditorium belangstelling zal kunnen wekken, tenminste door hen met genoegen zal worden gelezen. Treft men er bovendien — en dat is het geval — eenige niet algemeen bekende feiten in aan, dan kan de aan het lezen besteede tijd niet als verloren worden beschouwd. W. P. J.

Personalia, vacatures, industriële mededeelingen, enz.

De Gemeenteraad te Utrecht heeft benoemd tot tijdelijk leeraar in de scheikunde aan het Stedelijk Gymnasium Dr. F. E. MOGENDORFF.

Bij Kon. besluit van 4 April is, met ingang van 1 September, aan Dr. F. W. RAABE, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als leeraar aan de R. H. B. S. te Gouda.

Het Pharm. Weekbl. van 6 April bevat een mededeeling over vergiftiging door baryumverbindingen door Prof. WEFERS BETTINK.

Op 18 April zal te Leiden, in een gecombineerde vergadering van den Leidschen Chemischen Kring en het Natuurkundig Gezelschap, de Heer OTAKAR ZACHAR (Kladno, Böhmen) spreken over „Die Bedeutung der holländischen Chemiker in der ältesten Geschichte der Chemie”. De vergadering wordt gehouden in de Societeit Amicitia, Breestraat, Leiden, des avonds te 8 uur.

Van 13 tot 27 April 1912 vindt in VAN STOCKUM's Antiquariaat, 's-Gravenhage (15 Prinsegracht), de veiling plaats van een groote verzameling boeken, o.a. afkomstig uit de bibliotheek van wijlen Prof. BOSSCHA. Van door Nederlanders geschreven boeken noemen wij: BAKHUIS ROOZEBOOM, Die heterogenen Gleichgewichte I; VAN LAAR, Die Thermodynamik in der Chemie; ERNST COHEN, Das Lachgas; VAN DER WAALS, Die Continuität, 2e Aufl.; VAN 'T HOFF, Etudes; VAN DER WAALS-KOHNSTAMM, Thermodynamik I; LORENTZ, Theorie of electrons, Zichtbare en onzichtbare bewegingen, Versuch einer Theorie d. elektr. u. opt. Erschein. in bewegt. Körpern, Ergebnisse u. Probleme d. Elektronentheorie, Abhandlungen über theor. Physik. I, Beginnselen der naturkunde (1904-'06); J. BOSSCHA, Christiaan Huygens; Leerboek der natuurk., enz. enz. De veiling der natuurwetenschappelijke boeken geschiedt op 22 en 23 April.

„Het Gas” van Maart bevat o.a. een, door figuren verduidelijkt, artikel van den Heer C. J. SNIJERS, T., „over het heffen van zwavelzuur”. Verder zij gewezen op de vertaling van een mededeeling, voorkomend in het „American Gas Light Journal” over de Méker branders.

Het „Tijdschr. d. Alg. Techn. Ver. v. Beetw. suikerfr. en raffinadeurs” 1911-'12, No. 17, bevat een artikel over „ruwolie als stookmateriaal van de toekomst in het fabrieksbedrijf.”

In „De Natuur” deelt Dr. H. W. WOUDESTRA „iets uit de physische chemie der metalen en legeringen” mede.

De te Maastricht gehouden vergadering van aandeelhouders der Naaml. Vennootsch. Kristal, Glas- en Aardewerf fabrieken „de Sphinx”, voorheen PETRUS REGOUT & Co., heeft het dividend over het afgelopen boekjaar vastgesteld op 6 (vorig jaar 7½) 0/0.

De Naaml. Vennootsch. Suikerfabriek Poerwokerto, Amsterdam, deelt over 1911 per preferent aandeel uit 21.32 (v.j. 14.02) 0/0, per gewoon aandeel 28.3 (v.j. 10.08) 0/0, per bewijs van deelgerechtigheid f 25 (v.j. f 25) en per winstbewijs f 8 (v.j. f 22.54).

De Maatschappij tot Exploitatie der Suikerfabriek Kalibagor, Amsterdam, keert over 1911 uit per winstaandeel f 70 en per oprichtersaandeel f 26.62, terwijl als dividend wordt voorgesteld 16.3 0/0.

Fédération Internationale Pharmaceutique. Het Bestuur der voorloopige commissie der Fédération internationale pharmaceutique heeft te Brussel vergaderd en bepaald dat de installatie van de Commission Centrale in Augustus of September van dit jaar te 's-Gravenhage zal plaats vinden.

Thans is reeds van 12 der voornaamste nationale pharmaceutische genootschappen in Europa de officieele mededeeling van hunne toetreding tot de internationale fédératie ontvangen, van verschillende andere vereenigingen

kan met zekerheid deze mededeeling spoedig verwacht worden. Bovendien hebben zich nog 7 kleinere vereenigingen of redacties van tijdschriften als membre associé der fédératie opgegeven. Daar de jaarvergaderingen van deze nog niet toegetreden genootschappen in dezen zomer gehouden worden, werd het wenschelijk geacht daarmede rekening te houden voor het vaststellen van den datum dezer eerste vergadering.

Het aantal leden, op deze wijze reeds thans in de fédératie vereenigd, bedraagt meer dan 15000.

(Pharm. Weekbl.)

Aanvulling Nederlandsche Bibliografie 1911.

- K. GORTER, In welke richting moeten zich de onderzoekingen ten behoeve van de rubbercultuur verder bewegen? *Teysmannia* 1911, No. 9 en 10.
K. GORTER, Ein neuer Oolsamen. *Arch. d. Pharm.* 249, 431.

Nederlandsche Bibliografie 1912. 1)

- H. HAMSTRA, Alkaliteitsverlies gedurende de verdamping. *De Suikerindustrie* 12, 68.
H. J. BACKER, Réductions électrochimiques. Premier Mémoire. Réduction des composés nitramino primaires et hydrazines. *Rec. trav. chim.* 31, 1.
A. P. N. FRANCHIMONT et E. KRAMER, Sur quelques dérivés de la pipérazine. *Ibid.* 31, 40.
J. BÖESEKEN, L'affinité et la valence. *Ibid.* 31, 76.
J. BÖESEKEN, Etudes sur la configuration des systèmes annulaires II. La tension annulaire. *Ibid.* 31, 80.
J. BÖESEKEN, A. SCHWEIZER et G. F. VAN DER WANT, Etudes sur la configuration des systèmes annulaires III. La vitesse d'hydratation des anhydrides cycliques de quelques acides bibasiques. *Ibid.* 31, 86.
H. VERMEULEN, Sur quelques trinitrisols. *Ibid.* 31, 101.
J. B. M. COEBERGH, Onderzoekingen betreffende tin in busgroenten. *Maandbl. v. d. Centr. Gezondheidsraad*, febr. 1912.
ALIDA HUIZINGA, Die Bestimmung von Nitrat- und Nitritstickstoff in Drainage- und Regenwasser nach der Methode von Schlösing. *Zeitschr. f. anal. Chem.* 51, 275.
P. VAN ROMBURGH, Nog iets over djoeloetoeng. *Teysmannia* 23, 1.
C. H. SLUITER, Das Phenylnatriumcarbonat als Zwischenprodukt der Kolbeschen Salicylsäuresynthese. *Ber. d. deutsch. chem. Ges.* 45, 59.
K. GORTER, Iets over enzymen. *Teysmannia* 1912, No. 1.
J. J. HAZEWINKEL, De bereiding van verharde melasse, speciaal in verband met het daarbij plaatshebbende Brix-verlies als gevolg van ontleding. *Meded. v. h. proefstat. v. d. Java-suikerind.* No. 15.
J. J. HAZEWINKEL, De ontleding in en kleurveranderingen van sap bij het passeeren van een Kestner-Installatie. *Ibid.* No. 15.
L. VAN ITALLIE en M. KERBOSCH, Over Minjak Lagam. *Pharm. Weekbl.* 49, 274.

Ontvangen boeken, brochures, enz.

List No. 95 and Leaflet No. 196 of The Cambridge Scientific Instrument Co., Ltd., Cambridge (England): Platinum resistance pyrometers, the Callendar recorder, thermo-electric pyrometers, the thread recorder, the Féry radiation pyrometer, the Féry spiral pyrometer, the Brearley curve tracer.

1) Behalve Chem. Weekblad en Verslagen Kon. Akad. van Wetensch. Zie ook Chem. Weekbl. 9, 65, 265. Toezending van afdrukjes of titels van verhandelingen, boeken en brochures voor deze rubriek wordt vriendelijk verzocht.

Verslag van den Gemeentelijken Keuringsdienst te Dordrecht over het jaar 1911.

JOHN J. LOKE, Aan het Nederlandsche Volk.

Brusse's Boekberichten V, No. 18 (Maart 1912).

Aanteekeningen III, No. 3, van de N. V. v. h. J. C. TH. MARIUS, Utrecht (Becker's Sons Balansen).

Prijscourant van „E. de Haën, Chemische Fabrik „List“ in Seelze bei Hannover”, Oktober 1911.

A. J. J. VANDEVELDE en L. BOSMANS, Over het opslorpen van zouten door de kleefstof van het tarwemeel; 10^e meded. u. h. Gemeentel. Lab. en de Voedingsvakschool te Gent, 1912.

A. J. J. VANDEVELDE en L. BOSMANS, Over samenleven van gistrassen; 11^e meded. u. h. Gemeentel. Lab. en de Voedingsvakschool te Gent, 1912.

Uittreksel uit het Verslag van den Keuringsdienst van eet- en drinkwaren in Suriname over de maanden November en December 1911 en over de maand Januari 1912.

Vraag en aanbod.¹⁾

Ter overname aangeboden:

Berichte d. deutsch. chem. Ges. 1904 tot en met 1909; de eerste vijf jaarg. gebonden, de laatste in afl.

WILH. OSTWALD, Grundlinien der anorganischen Chemie, 1900 (voor f 2.50).

R. HÖBER, Physikalische Chemie der Zelle und der Gewebe, 1902 (voor f 2.—).

TH. B. STILLMAN, Engineering Chemistry, 1905, third edition (voor f 2.50).

Ber. d. deutsch. chem. Ges. 1907 en 1908 geb.

Chem. Zentralblatt 1907 geb.

Chem. Weekblad, deelen 1 tot en met 8 geb.

Jaarversl. Technol. Gezelsch., deelen 8, en 10 tot en met 19 geb.

Ter overname gevraagd:

A. MÜLLER, Kolloïdchemie (deel van BREDIG's Handb. d. angew. physikal. Chemie).

GIBBS, Thermodyn. Studien (vertaling van OSTWALD).

Brieven aan de Redactie te zenden.

¹⁾ Plaatsing geschiedt alleen voor leden der Ned. Chem. Ver. en abonné's. Kosten zijn er niet aan verbonden, behalve de porti voor het doorzenden der brieven. Men wordt verzocht die in te sluiten.

Correspondentie.

 In verband met het opnemen van eenige omvangrijke stukken, is de gemiddelde grootte der afleveringen vrij belangrijk overschreden en zullen ook van tijd tot tijd eenige beknopte afleveringen verschijnen.

Men is zoo vriendelijk ons mede te deelen, dat het Technisch Bureau „Insulinde“ der firma G. I. A. STEEN, Amsterdam, de vertegenwoordiger is der permutiet-filters, enz.

S. te A. De voordrachten, door Prof. H. A. LORENTZ te Göttingen gehouden, van 2 tot 15 October 1910, zijn gepubliceerd in de Physik. Zeitschr. 11, 1234 (1910).

Gebruikt steeds voor Uwe **scheikundige proeven**

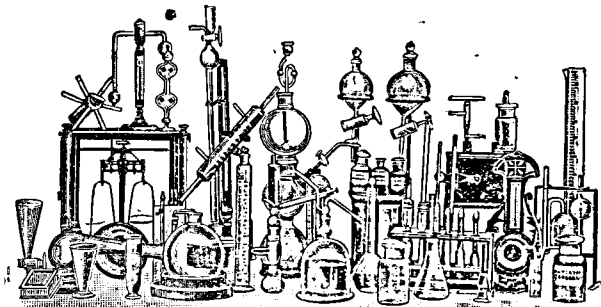
het Rheinische Laboratoriumglas, beter en goedkooper dan het bekende JENAGLAS der Rheinische Glashütten Act. Gesellsch. te Köln, Ehrenfeld.

Monsters ten dienste!

Vraagt prijs!

Alléénverkoop voor NEDERLAND en KOLONIËN: **M. SANDWIJK.**

Fabriek van Natuurkundige Instrumenten - Jonker Fransstraat 122, ROTTERDAM.
EN GROS. EN DETAIL.

Thermometers, areometers, glazen buizen, verdeelde glazen toestellen, demonstratie-toestellen voor universiteiten, onderzoekings-toestellen en laboratorium-benodigdheden voor wetenschappelijke en industriële laboratoria, dienende voor het onderzoek van suiker, melk, bier, wijn, oliën en vetten. voederstoffen, meststoffen, cement, ijzer, goud, buskruit, explosiestoffen, zuren en chemische producten v. elken aard.

Toestellen op het gebied der chemie, bacteriologie en physica.

ADALBERT LANGGUTH, ILMENAU IN THUR. Duitschland.

FABRIEK VAN LABORATORIUM-BENODIGDHEDEN.

Jena'sch Glas

Kolven Bekerglazen
Retorten Reageerbuizen

BUIZEN van
Verbonden glas - Durax glas

Zeer goed bestand tegen groote en plotselinge temperatuursverandering en tegen de inwerking van chemicaliën.

Glaswerk Schott & Gen., Jena.

In Nederland verkrijgbaar:

in AMSTERDAM bij N. V. Glas- en Exporthandel v/h. J. B. DELIUS & Co.

- > Instrumenthandel v/h G. B. SALM, Keizersgracht 644.
- > DELFT > P. J. KIPP & ZONEN, J. W. GILTAY, opvolger, Voorstraat 73.
- > UTRECHT > N.V. Fabriek en Magazijn van Wetenschappelijke Instrumenten, v/h. J. C. Th. MARIUS.

Gegarandeerd zuivere Reagentia en nauwkeurig gestelde Vloeistoffen voor Maat-analyse

Koninklijke

Pharmaceutische Handelsvereniging

Fabriek van Chemische en Pharmaceutische Producten.

AMSTERDAM

Het Maartnummer van de „Aanteekeningen” der Firma J. C. Th. MARIUS, te UTRECHT bevat een uitvoerige beschrijving over

Becker's Sons Balansen,

welke bij haar tegen origineele prijzen te bekomen zijn

Op aanvraag wordt gaarne een exemplaar toegezonden

T M U A M M I H T U S W A T I D A

Verschenen bij D. B.-CENTEN: - -

ORGANISCHE ANALYSE

Algemeen gedeelte en Analyse der meest voorkomende Organische Zuren, Vetstoffen, Suikers en Alkaloïden

door Dr. N. SCHOORL,

Hoogleraar aan de Universiteit te Utrecht.

Ingenaaid f 2.90, ingenaaid met wit papier doorschoten f 3.25, gebonden f 3.25.

Het komt ons voor, dat Prof. Schoorl den Nederlandschen Scheikundigen een goeden dienst bewijst met de uitgave van dit boek. Het is bijzonder overzichtelijk en practisch ingericht.

Chemisch Weekblad 1912, No. 4.

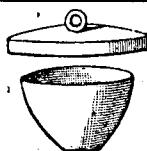

Fig. 79.
Berliński vorm.

Men wordt verzocht op het fabrieksmerk, een blauwe pijl

W. Haldenwanger

Haldenwanger-Porcelainen

KROESJES

voor analytisch gebruik, uitnemend, weerstand biedend tegen sterke temperatuurswisselingen.

Fig. M.F.
Meissensche vor

onder het glazuur, te letten.

Porcelainfabriek
BRANDAU

Quarzschnelze
Quarzbläserei.
Dr. Voelker & Comp. s. r. l.
Beuel-Bonn 8/Rh.

Quarz
Berg
Kristalle